

HORN EDE (Einhorn Ignác)

Szabadalmak helyett szabadságot!

(Az 1840-iki 29. te. javaslata nyomán) általános öröm, általános lelkesedés. És ez nem üres szószaporítás, merő igazság az. Azon az ó és újhítűek, a vakbuzgók és fölvilágosultak közt létező véleménykülönbség a politikai téren nem található, sem Magyarországon sem Németországban, sem sehol.

Általános a kívánság, általános azért a törekvés. Egy a buzgalom, melly mindegyikét egyiránt lelkesíti: a nyert *szabadalmak* bölcs használata által érdemessé tenni magát a teljes *szabadságra*, a kapott *jogok* gondos ápolása és jóltévő alkalmazása által a korlátlan *polgárjogra*, és *szűk hatáskörbeni* közhasznú működése által megmutatni, hogy *nagyobb hatáskörben* is az álladalómnak közjávára működni képes volna.

... Teljes méltánylást és igaz elismerést érdemel a zsidók magyarosodási buzgalmuk. Midőn ez a buzgói -kodás 1840-ben először feltűnt, jól kiszámolt speculationak nevezték azt a zsidók ellenei. A zsidó — úgy mondák — színlelt magyarsággal akarja a szabadelvű pártot megnyerni és ez által könnyű szerrel polgárosítást szerezni magának. De hiszen a szabadelvű párt azóta nézeteiben megváltozott, és a zsidó a polgárosítást nem nyerte. És ellankadt-e a zsidók magyarosodási buzgalma? Semmiképpen. A leggonoszszívűbb zsidóellenség sem tagadhatja és mindenhol nyilvánosan el is ismertetett, hogy Magyarhonnak nemmagyar lakosai közül a zsidók legtöbben és legnagyobb készséggel magyarosodnak meg, úgy, hogy most sok helyen már társalgási nyelvvé kirekesztőleg a magyar nyelv lett, és a gyermekek csak 8—9 éves korukban kezdenek német vagy más idegen nyelvet tanulni... A zsidók tehát olly nagyon meg nem csontosodtak, és a különködésnek nem barátai, mint azt elhítni akarják elle-

neik a világgal. Jegyzésre méltó még az, hogy maguk a vakhitü rabbik — kik tanítványaiknak (Bach úrim) a német olvasást és idegen nyelv tanulását eltiltják, a magyar nyelv tanulását nekik nem csak megengedik, de őket arra buzdítják is.

„... Most a zsidók nemcsak a fegyverviseléstől vissza nem borzadnak, sőt fiaikat minden más honfiakkal egyenlően király- és hazáért t < Igálandókat legnagyobb készséggel átadják... A nai zsidók érde-
mesek honfi névre, mit minden tekintetben b: onyítanak is, — érde-
mesek a hon keblébe való d fogadásra - - s ér-
de-
mesek arra is, hogy miknek a törvény őket már el-
ismerte, azoknak mindenhol ismertessenek cl...”

(Első magyar zsidó naptár és évkönyv, Pest,